

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. M. R., Š.** - správca konkurznej podstaty úpadcu J., spotrebné družstvo V., IČO: X., proti **žalovanému S., a. s., C., IČO: X., o určenie pravosti pohľadávky vo výške 1 170 007,60 €**, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu Košiciach zo dňa 19. novembra 2009, č. k. 11 Cbi 43/2006-36, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 19. novembra 2009, č. k. 11 Cbi 43/2006-36 **p o t v r d z u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým uznesením zo dňa 19. novembra 2009, č. k. 11 Cbi 43/2006-36 rozhodol tak, že žalobcovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca podaním zo dňa 10. 12. 2007 požiadal súd o oslobodenie od platenia súdneho poplatku poukazujúc na ust. § 138 O. s. p. Svoju žiadosť odôvodnil tým, že správca konkurznej podstaty nedisponuje dostatkom finančných prostriedkov na zaplatenie súdneho poplatku. Súd výzvou zo dňa 30. 09. 2009 vyzval žalobcu, aby mu v lehote 20 dní predložil daňové priznanie za rok 2005, výpisy z účtu a súpis majetku konkurznej podstaty. Žalobca výzvu prevzal dňa 01. 10. 2009, avšak ku dňu vydania napadnutého uznesenia súdu potrebné doklady, ktoré by odôvodňovali oslobodenie od súdnych poplatkov nezaslal.

Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že samotné vyhlásenie konkurzu na majetok obchodnej spoločnosti nezakladá dôvod pre jej oslobodenie od platenia súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 1 O. s. p. a žiadosť o oslobodenie od platenia súdneho poplatku nemôže viesť k prenášaní podnikateľského rizika na štát, a preto žalovaného nemožno podrobiť rovnakému merítku, ako sociálne slabú fyzickú osobu, ktorá nevlastní žiaden majetok väčšieho rozsahu. Jeho pomery by preto odôvodňovali oslobodenie od súdneho poplatku, len ak by sa dostal do ťaživej finančnej situácie z dôvodu vyššej moci, napr. vzhľadom na nepredvídateľné okolnosti, ktoré nemajú dôvod v podnikaní.

Na základe vyššie uvedených skutočností dospel súd prvého stupňa k záveru, že podmienky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov za návrh neboli splnené a návrhu žalobcu s poukazom na § 138 ods. 1 O. s. p. nevyhovelo.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca poukázal na nesprávnu aplikáciu ust. § 4 ods. 2 písm. m/ zák. č. 71/1992 Zb., podľa ktorého je od súdnych poplatkov oslobodený správca podľa osobitného predpisu. Má za to, že poznámka pod čiarou síce uvádza odkaz na zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, avšak z účelu a ducha zákona o súdnych poplatkoch vyplýva, že úmyslom zákonodarcu bolo oslobodiť od súdnych poplatkov „správcu“ pre konkurz, pričom nie je prípustný výklad zákona, že od súdnych poplatkov by mal byť oslobodený iba správca podľa zákona č. 7/2005 Z. z. a nie aj podľa zák. č. 328/1991 Z. z. Žalobca tiež namietol, že činnosť správcu pre konkurz sa nevykonáva podľa zák. č. 7/2005 Z. z., ako to uvádza predmetná poznámka pod čiarou, ale podľa zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch, ktorý zakotvuje podmienky vykonávania správcovskej činnosti a zápis osôb do zoznamu správcov, pričom takto zapísaná osoba správcu vykonáva činnosť v konkurzných konaniach spravujúcich sa zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, avšak je ustanovená súdmi aj v konkurzných konaniach spravujúcich sa zák. č. 328/1991 Z. z. o konkurze a vyrovnaní. Žalobca tiež uviedol, že v judikatúre súdov nie je doposiaľ spoľahlivo rozhodnuté, či je poznámka pod čiarou záväznou časťou právneho predpisu, alebo má táto poznámka iba

odkazovací a evidenčný charakter a navrhol, aby súd konanie prerušil a postúpil vec v zmysle § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. Ústavnému súdu SR na zaujatie stanoviska.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v medziach dôvodov odvolania a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa na žiadosť žalobcu mu oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal, vychádzajúc zo skutočnosti, že žalobca nedoložil a nepreukázal, že jeho majetkové a sociálne pomery odôvodňujú priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

Žalobca v odvolaní proti uzneseniu súdu prvého stupňa má za to, že toto vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože v zmysle § 4 ods. 2 písm. m/ zák. č. 714/1992 Zb. je od poplatkovej povinnosti oslobodený.

Inštitút súdnych poplatkov upravuje zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Jeho prípadný neprimeraný zásah do práva na súdnu ochranu zakotveného aj v článku 46 Ústavy Slovenskej republiky premietol tento zákon do ust. § 4 ods. 1, v ktorom taxatívne vymenúva konania, ktoré sú od súdneho poplatku oslobodené ex lege (zákonné vecné oslobodenie) a do ust. § 4 ods. 2, v ktorom vymenúva osoby, ktoré sú od súdneho poplatku oslobodené ex lege (zákonné osobné oslobodenie).

Občiansky súdny poriadok v ust. § 138 ods. 1 O. s. p. upravuje možnosť individuálneho oslobodenia od súdnych poplatkov (oslobodenia na návrh účastníka). V zmysle tohto ust. § 138 O. s. p. môže súd priznať účastníkovi na jeho návrh celkom alebo z časti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Zákon nevysvetľuje bližšie obsah pojmu „pomery účastníka“, bezpochyby však musí ísť o pomery žiadateľa majetkové, majúce základ v okolnostiach, ktoré nie sú len dočasnej či prechodnej povahy a odôvodňujú záver, že ako poplatník celkom, či z časti (v prípade žiadosti o čiastočné

oslobodenie od súdnych poplatkov) nemôže splniť poplatkovú povinnosť, alebo že jej splnenie od neho nemožno spravodlivo požadovať.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobca podaním, doručeným súdu prvého stupňa 10. 12. 2007, podal návrh na oslobodenie od súdneho poplatku. Nepochybné je tiež, že ani na výzvu súdu prvého stupňa, ktorá mu bola doručená dňa 01.10. 2009, nedoložil žiadne dôkazy, ktoré by osvedčovali existenciu jeho majetkových pomerov.

Súd prvého stupňa preto nepochybil, keď návrhu žalobcu na oslobodenie od súdnych poplatkov nevyhovel.

Žalobca v odvolaní namieta nesprávnosť napadnutého rozhodnutia z dôvodu, že v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. m) zák. č. 71/1992 Zb. je od poplatkovej povinnosti oslobodený. Tento dôvod je z hľadiska rozhodnutia súdu prvého stupňa o jeho žiadosti o oslobodenie od poplatkovej povinnosti právne irelevantný. Uvedené ustanovenie zákona o súdnych poplatkoch na ktoré poukazuje žalobca, upravuje zákonné oslobodenie, ktoré v prípade splnenia zákonných podmienok vzniká zo zákona, a preto o ňom súd rozhodnutie nevydáva.

Pre tento dôvod neobstojí preto ani žalobcom požadovaný návrh na prerušenie konania a predloženie veci Ústavnému súdu Slovenskej republiky.

Pre úplnosť však Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že skutočnosť, že žalobca je zapísaný do zoznamu správcov v zmysle zák. č. 8/2005 Z. z., ešte nezakladá jeho osobné zákonné oslobodenie od poplatkovej povinnosti, pretože v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. m/ zák. č. 71/1992 Zb., rozhodujúcou skutočnosťou je, kedy bol ustanovený do funkcie správcu, čomu napovedá poznámka pod čiarou s poukazom na zák. č. 7/2005 Z. z. a ust. § 206 ods. 1 tohto zákona.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 21. apríla 2010

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová